

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 33.

Joi, 27 August 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

a) ECONOMIE ȘI FINANȚE:		c) CULTURĂ ȘI ARTĂ:	
	Pag.		Pag.
Presa germană	630	Presa cehoslovacă	631
" franceză	630	" germană	631
" greacă	630		
" maghiară	630	d) DIVERSE:	
		Presa sovietică	631
b) CONFESIONALE:		" germană	631
Presa franceză	630	" franceză	632

II. EVENIMENTELE DIN SPANIA

	Pag.
Presa franceză	632
" engleză	633
" germană	634
" italiană	634
" sovietică	635
" elvețiană	635

III. VIZITA GENERALULUI GAMELIN ÎN POLONIA

	Pag.
Presa polonă	636
" elvețiană	637
" austriacă	637
" maghiară	637

IV. PRELUNGIREA SERVICIULUI MILITAR ÎN GERMANIA

	Pag.
Presă germană	637
" franceză	638
" engleză	639
" italiană	639
" austriacă	639

V. CĂLĂTORIA D-LUI HORTHY

	Pag.
Presa austriacă	639
" maghiară	639
" franceză	640
" elvețiană	640

VI. NUMIREA D-LUI RIBBENTROP LA LONDRA

	Pag.
Presa germană	641
" iugoslavă	641

VII. PROBLEME EUROPENE

Polonia și agitația revizionistă maghiară	642
Politica externă a Cehoslovaciei	642
Criza agrară în basinul dunărean	643
Chestiunea restaurării Habsburgilor	643
Atmosfera politică din Europa	643
Pacea și revizionismul	643
Situația politică din Grecia	643
Înarmările Mării Britanii	644

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa germană.

FRANKFURTER ZEITUNG din 22 August, ocupându-se de petrolul românesc, scrie într'o corespondență din București:

„Pentru a clădi viitorul mai îndepărtat al industriei de petrol pe baze sigure, căutarea de noi terenuri de petrol ar trebui să fie urmărită cu mai mult zel. Obstacolul este, că Statul nu oferă avantajii suficiente pentru lucrările costisitoare și riscate.

„Unii producători nu întreprind nimic din cauza impozitelor, iar alții neavând câteodată mijloacele pentru lucrări în ținuturi noi“.

Presa franceză.

Ziarul L'INTRANSIGEANT din 19 August publică următoarele:

„Corespondentul dela Berlin al ziarului JOURNAL DU COMMERCE, anunță că eforturile industriașilor germani pentru a cuceri piețele balcanice par a fi încoronate cu succes.

„Industria Reichului a primit comenzi importante din România care înainte de închiderea piețelor externe s'a decis să se industrializeze.

„O fabrică germană de vagoane a primit o comandă de 1.880.000 lei.

„Uzinele Reșița au cumpărat în Germania mașini în valoare de 6.320.000 lei.

„Uzinele Ford au făcut o comandă de 9 milioane lei. Uzinele de ciment Portland-Brașov o comandă de 17 milioane lei.

„Uzinele de ciment Titan 11.600.000 lei.

„Pe de altă parte o întreprindere română a cumpărat în Germania mașini pentru fabricarea măștilor contra gazelor, în valoare de 2.500.000 lei.

„In fine diferite fabrici de textile au comandat Reichului predarea de mașini și unelte în valoare de 25 milioane lei“.

LE TEMPS din 20 August publică următoarea notiță privitoare la relațiunile comerciale româno-cesoslovace:

„Ministrul Cehoslovaciei la București, înainte de a pleca la Praga, unde își va petrece câteva săptămâni de concediu, a remis d-lui Tătărăscu, președintele Consiliului de Miniștri, un memoriu asupra situației schimburilor comerciale între Cehoslovacia și România. Ministrul Cehoslovaciei arată în acest memoriu, redactat la Praga, că planul economic stabilit în acest oraș, în Februarie, precum și convenția ceho-română din 28 Martie a acestui an, n'au fost observate de România în ceea ce o privește.

„Memoriul indică mai ales că planul general semnat la Praga, prevede contingentarea tuturor articolelor, făcând obiectul schimburilor dintre cele două țări și că România n'a acoperit până acum aceste contingentări; că pe de altă parte importurile cehoslovace din România s'au dublat aproape, în raport cu aceeași perioadă

a anului precedent, în vreme ce importurile române din Cehoslovacia au rămas atât în urmă, încât s'a constituit un disponibil de aproape 60 de milioane coroane cehoslovace. Memoriul încheie printr'o cerere amicală adresată guvernului român, de a face să înceteze o stare de lucruri care prejudiciază interesele cehoslovace, și de altfel, puțin conformă stipulațiunilor semnate între cele două țări“.

Presa greacă

Cotidianul atenian ELEFTERON VIMA, cu data de 20 August, publică următoarele:

„Intre România și Bulgaria reîncep în curând tratativele pentru legarea malurilor Dunării lângă Ruscieu și Giurgiu prin „ferry-boat“.

„Această informație, privitoare la comunicațiile celor două state vecine, are și o însemnătate mai largă, deoarece prin acest pod plutitor e vorba să se accelereze în mod foarte simțitor comunicațiile între Grecia și România, adaptându-se acestui traseu și mersul trenurilor noastre.

„Valoarea acestei legături peste Dunăre va deveni și mai mare, dacă se va reuși cândva și legarea drumurilor de fier elenice cu cele bulgare.

„Această chestiune însă nu este soluționabilă pentru moment și volens-nolens ne vom mulțumi la comunicarea prin ocol cu Bulgaria și România“.

Presa maghiară.

PESTER LLOYD din 20 August publică un articol semnat de d. Kövér, în care se ocupă de exportul de păcură, „care crește în mod îngrijorător“.

Autorul arată că terenurile exploatate acum se vor epuiza repede, fără ca să se deschidă altele.

„Societățile amână mereu lucrările riscante și costisitoare. În cazul când această situație ar continua să dureze, peste câțiva ani se va produce un mare regres“.

CONFESIONALE

Presa franceză.

Ziarul catolic LA CROIX din Paris cu data de 15 August publică un lung articol semnat de d. Adhémar Mercky și consacrat investirii episcopale a Monseniorului Adolf Vorbuchner, care a avut loc în catedrala catolică din Alba-Iulia. Autorul face biografia înaltului prelat aducându-i cele mai măgulitoare elogii. Intre altele scrie:

„Monseniorul Adolf Vorbuchner este prelatul asupra cărui căzu alegerea Romei de acord cu Regele Carol II, suveran cu concepții foarte largi și care înțelege să respecte privilegiile acordate minorităților prin tratatele în vigoare și prin concordatul dela 10 Mai 1927“.

Sfârșește urând succes Excelenței Sale în misiunea pe care o are de îndeplinit.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presă cehoslovacă.

PRAGER PRESSE din 23 August sub titlul: „*Fundațiile Regale Culturale din România*“, publică următorul articol:

„Există cinci fundații, alcătuite în timpuri diferite și cu scopuri diferite, care însă se completează. În anul 1933 au fost unite în Uniunea Fundațiilor Regale. Cea mai veche, Fundația Universitară „Regele Carol I“, destinată de fondatorul ei, Regele Carol I, mai ales tinerețului universitar, și-a sărbătorit jubileul de patruzeci de ani. Ea dispune astăzi de o bibliotecă de aproximativ 120.000 de volume, față de 3.400 pe care le-a avut la început. Acordă burse și ajutoare, tipărește teze de doctorat și alte lucrări de specialitate și organizează conferințe cu savanți din toate țările. În 1935 i s'a adăugat o secțiune istorică-sociologică, pentru a continua publicațiunile istorice, referitoare la Români, de care se ocupa anterior „Fundația Regele Ferdinand“.

„Curând după războiul mondial, în urma inițiativei actualului Rege, pe atunci principe moștenitor, s'a înființat fundația culturală „Principele Carol“. Ea vede misiunea ei în ridicarea culturală a clasei țăranilor, care formează partea principală din populația României — 14½ din 18 milioane. Doctrinile ei le susține revista lunară „Căminul Cultural“. În schimb, revista săptămânală „Albina“ este tipărită pe 12 pagini ilustrate și în 30.000 de exemplare, avându-se în vedere populația rurală; afară de aceasta și biblioteca „Cartea Satului“ îi transmite cunoștințe și distracție plăcută.

„Apar lunar două volume, cu 100—300 de pagini, la care colaborează cei mai buni scriitori și desenatori români. În vara anului 1935 s'a întreprins pentru prima dată o nouă metodă de lucru: în 15 sate s'au trimis din diferite părți ale țării studenți la sate.

„Teologi, agronomi etc.

„Studenții, fiind ei înșiși fii de țărani, care mai lucrează pe țărîm cultural, au rămas trei luni în sate, locuiau la țărani, conviețuiau cu ei și realizau practic programul Fundației. S'au creiat dispensare, s'au înființat terenuri de sport, s'au construit poduri, șosele, s'au clădit biserici, școli etc.

„După încheierea expediției, într'o expoziție la București, s'a prezentat marelui public rezultatele obținute de ea, fiind pentru mulți o adevărată revelație în ce privește satele și necesitățile lor.

„Pe când cele două Fundații susnumite se află la București, fundația „Regele Ferdinand I“, fondată în 1926, își are sediul la Iași. Ea încurajează cercetările științifice ale patriei, acordând ajutor de educație fiilor și fiicelor din familii militare.

„Clujul este sediul Institutului pentru cercetări științifice. Institutul de cercetări științifice „Regele Carol II“, fondat în 1931, care se ocupă de științele pozitive și experimentale și aplicarea lor directă în tehnică. Acest institut se ocupă și de observatoriul astronomie din Duboșarii-Vechi la Nistru (Basarabia), care a fost înființat pe la sfârșitul secolului de un boier moldovean.

„În anul 1933 s'a înființat Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol III“, cu sediul la București, care se consacră metodic și generoasă acelor misiuni de care îndrăznesc să se apropie cu greu casele de editură particulare, cărora însă nu urmează să li se facă concurență. Dela întemeierea ei a publicat peste 90 de volume cu conținut în parte științific, în parte beletristic.

„În frunte se află firește autorii români: poeți, romancieri, filosofi contemporani.

„Pe lângă aceasta se editează clasicii români.

„Printre traduceri din literatura modernă din străinătate, se află „Zanberg“, de Thomas Mann. Colecția artistică aduce studii despre artiști români, „Documentara“, memorii și scrisori ai contemporanilor pentru luminarea trecutului român, „Enciclopedia“ opere populare științifice, colecția „Energia“ preaslăvește energia umană, perseverența și măreția sufletului.

„Fundația pentru literatură și artă conferă anual „premiul național“ (100.000 lei), care este o distincție pentru opera capitală a unui scriitor.

„Pentru cei mai tineri cinstea constă în publicarea lucrărilor lor premiate.

„Dela 1 Ianuarie 1934 apare revista lunară „Revista Fundațiilor Regale“, având 240 de pagini. În mod fericit caută să urmeze exemplul revistelor franceze, mai cu seamă a revistei „Revue des Deux Mondes“, ocupând un loc proeminent printre revistele românești. Tirajul este de 6.000 exemplare.

„Mai trebuie să menționăm că excelenta orchestră filarmonică din București se află sub patronajul Fundațiilor Regale, de asemenea muzeul „Alexandre-Saint-Georges“ cu bogatele sale colecții despre marile figuri din istoria română“.

Presă germană.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 19 August publică un articol în care se ocupă de frumoasele broderii artistice românești, arătând că cele din Transilvania servesc ca model. Ziarul scrie: „Pe modelele vechi și străvechi se poate vedea bogatele forme de epoci cu înaltă cultură și o stilizare pură. O casă de editură din Sibiu a strâns și tipărit toate aceste modele seculare superbe. Ele urmează să servească de model școalelor de lucruri manuale din România, dar este probabil că ele vor fi întrebuințate și în alte țări“.

DIVERSE

Presă sovietică.

PRAVDA cu data de 20 August, publică din București următoarea corespondență intitulată „Noul submarin românesc“.

„În prezența Regelui și cu mare solemnitate a avut loc la Constanța sfințirea submarinului „Delfinul“. În timpul sfințirii submarinului, amiralul Bălănescu din flota română a rostit un discurs. După cum anunță zia-rele, amiralul Bălănescu a vorbit despre necesitatea de a se comanda încă cel puțin două submarine, și în primul rând de a organiza o școală navală pentru pregătirea cadrelor. De asemenea s'a arătat necesitatea creării unei baze pentru submarine într'unul din porturile românești pe Marea Neagră, dat fiind că portul Constanța este insuficient“.

Presă germană.

FRANKFURTER ZEITUNG din 22 August publică un articol intitulat „Duminecă rustică săsească“, semnat de Elen Delhoven, care descrie pitorescul unei adunări la biserică și apoi la petrecerea sărbătoarei de mulțumire pentru recoltă, într'un sat săsesc. Autoarea înfă-

fișează în mod amănunțit portul țărănesc săsesc, slujba protestantă ca și tipul tinerilor și bătrânilor adunați laolaltă.

D-ra Delhoven prezintă poetic câteva peisaje câmpenești, adăugând:

„Dincolo de sat se ridică masivul Alpilor Transilvaniei, ca un zid colțuros de apărare și după amiaza se topește sinilie pe povârnișurile primelor culmi“.

Articolul scris în stil vioi și cu dragoste de ținutul prin care a călătorit autoarea, ocupă o jumătate de coloană în corpul ziarului.

Presa franceză.

LE TEMPS, LE MATIN și alte ziare franceze din ziua de 24 August, publică scurte extrase din declarațiile făcute de d. Maniu, asupra politicii interne și externe a României.

LA RÉPUBLIQUE din 17 August, sub titlul „Național-Țărăniștii din România reacționează contra propagandei germanofile“, precum și JOURNAL DES DÉBATS din 18 August sub titlul „Politica externă a României“, publică, fără comentarii, câte un rezumat al declarațiilor făcute de d. Madgearu la 16 August.

EVENTIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză.

Ziarele franceze din 21 August se ocupă de consecințele diplomatice ale opririi și percheziționării vaporului german „Kamerun“.

LE PETIT PARISIEN scrie: „Ceea ce face ca incidentul percheziționării vaporului „Kamerun“, să fie atât de supărător, este că el constituie o nouă dificultate în stare de a întârzia încheierea pactului de neintervenție“. Același ziar adaugă: „Reichul se mărginește să înștiințeze guvernul din Madrid că repetarea unei asemenea atitudini ar avea urmări grave. Trebuie să dorim ca guvernul spaniol să dea cât mai grabnic toate asigurările liniștitoare la Berlin“.

LE JOURNAL scrie: „Germanii anunță limpede că vor trage asupra vaselor de război spaniole care ar putea împiedeca libertatea vaselor lor comerciale în afară de apele teritoriale spaniole. Situația este deci extrem de critică și pacea nu mai ține decât de un fir de păr“.

LE JOUR spune: „Reacțiunea germană a fost atât de fermă și de violentă cum era de așteptat. Posibilitățile de destindere desigur, nu sunt excluse, și se poate chiar observa cu satisfacție că Reichul nu a voit să revină asupra adeziunii pe care a dat-o proiectului francez de neutralitate. Nu e mai puțin adevărat totuși, se vede, că totul este la discreția celui mai ușor incident pe coastele Spaniei“.

L'OEUVRE, scrie: „Guvernul german se pregătește evident, să pretindă să i se ceară scuze și să i se dea reparațiuni. Cum era și de așteptat, presa hitleristă se ocupă cu „înfierbântarea“ opiniei publice și fulminează contra „bandiților roșii“, care „violează dreptul internațional“. VOELKISCHER BEOBACHTER profită de acest lucru pentru a declara că „proiectul de neutralitate este mult compromis“. Evident, pentru că se așteaptă primul pretext...“.

LE POPULAIRE subliniază că: „Guvernul Reichului pare că vrea să exploateze incidentul „Kamerun“. Tonul notei de protest al Reichului și măsurile anunțate sunt în disproporție cu gravitatea incidentului. Incidente de acest fel se produc dese ori, și există reguli internaționale foarte simple la care se recurge în aceste cazuri. Germania a acceptat în principiu propunerea franceză de neintervenție. Or, neintervenția nu are decât un singur scop: de a salvagarda pacea Euro-

pei. Cum împacă Reichul atitudinea sa în afacerea „Kamerun“, și acceptarea propunerii franceze?“.

LE PETIT JOURNAL respinge protestul Germaniei, pe care îl declară neîntemeiat. „Reichul invocă „casus belli“, pentru a veni în ajutorul generalului Franco“. Același ziar adaugă: „Trebuie să se evite deopotrivă războiul și gâtuirea democrației spaniole, Italia și Germania au practicat de trei săptămâni o politică, lăsând încăodată Berlinului mijloacele de a opune faptul împlinit aceluia care vorbește de drept, de justiție și de înțelegere. Este bine ca Parisul, Londra și Moscova, să se pună de acord asupra unei formule care să transforme, în câteva ceasuri, în realitate un act general de neintervenție sau să dea eficacitate acțiunii noastre, atunci când ne vom fi reluat libertatea“.

Ziarele din 22 August înregistrează, în unanimitate, cu o vie satisfacție, adeziunea Italiei la acordul de neintervenție în afacerile spaniole.

PETIT PARISIEN scrie: „Toate cercurile diplomatice se felicită de acceptarea italiană. Quai d'Orsay a primit-o cu o satisfacție cu atât mai mare, cu cât, în ultimul timp, era copleșit de oarecare pesimism. Aderarea fascistă îi permite acum să întrevadă realizarea proiectului de acord internațional pentru care face eforturi de 15 zile. Înșănătoșirea atmosferei internaționale în partea Italiei va avea, se speră, fericele repercusiuni în partea Reichului.“

„Nu trebuie totuși să se ascundă că protestele făcute ieri de guvernul din Berlin constituie un fapt grav. Cel care a avut drept teatru Moscova este deosebit de neliniștitor, căci pune în cauză buna credință a unui Stat străin și suspectează intențiile conducătorilor săi. Această polemică este deplasată și primejdioasă. De aceea trebuie să dorim ca ambele State să știe să-și păstreze sângele rece necesar“.

LE POPULAIRE spune: „Italia a acceptat formal propunerea franceză de neintervenție. Ea reia, evident, cele două întrebări privitoare la „ingerința directă“, prin recrutarea de voluntari și prin subscripțiile publice în favoarea spaniolilor. Mussolini însă nu le mai prezintă ca pe „condițiuni“ necesare unei acceptări, de care să subordoneze adeziunea la declarația franceză. Ducele nu le mai formulează nici chiar ca rezerve. El nu le menționează decât cu titlul informativ. Răspunsul italian constituie un important eveniment diplomatic“.

PETIT JOURNAL scrie: „Nota Ducelui este, s'o recunoaștem, pe un ton infinit mai conciliant decât ne era îngăduit să sperăm după unele informațiuni oficioase. Guvernul nostru marchează un punct. Să profite de acest fapt pentru a arăta d-lui Hitler că ne-am săturat de politica bătăii în tobă și că nu-i vom îngădui să turbure ordinea europeană“.

Ziarul JOURNAL DES DEBATS din 23 August sub semnătura d-lui Pierre Bernus scrie, între altele:

„Italia care formulase două condiții: Interzicerea subscripțiilor publice și interzicerea înrolărilor voluntare, a renunțat la aceste condiții pentru a accelera acordul.

„Guvernul francez pentru a ajunge la un rezultat favorabil, trebuie să renunțe la acțiunea intervenționistă a socialiștilor, sindicaliștilor și comuniștilor.

„Este neapărat necesar să se interzică orice transport pentru Spania, mai ales că Germania a început o campanie în contra Rusiei Sovietice. Germania acuză U. R. S. S. că se înarmează, preparând o agresiune contra Reichului.

„Scopul urmărit este de a despărți Europa în două blocuri, și de a atrage Anglia în blocul german anti-comunist.

„Din manoperile germane, Franța trebuie să tragă concluzii.

„Să nu facă o politică confuză prin care s'ar putea crede că este partizană a Rusiei Sovietice“.

Ziarul LE JOURNAL din 23 August ocupându-se de neutralitatea Franței, scrie:

„Neintervenția „directă“ care se referă la interzicerea de a exporta arme și munițiuni, trebuie să fie aplicată împreună cu neintervenția „indirectă“ prin care se împiedică subscripțiile și recrutarea de voluntari pentru unul din partidele în conflict.

„Neutralitatea trebuie să fie absolută. Berlinul reclamă „eruciada civilizației contra barbariei“.

„Franța trebuie să rămână neutră, altfel multe State care simpatizează cu Franța ar putea să o părăsească.

„Concursul acestor țări, încheie autorul articolului, este necesar precum a fost și în 1914“.

Presa engleză

Ideia neintervenirii în Spania este susținută de întreaga presă conservatoare, în timp ce ziarurile opoziționiste cer fățiș intervenția puterilor europene. Chiar ziarele liberale nu se sfiesc de a exprima aceeași părere ca și cele de nuanță laburistă.

DAILY HERALD din 20 August anunță că mai mulți fruntași ai partidului laburist s'au prezentat aseară d-lui Eden la Foreign Office și și-au exprimat regretul că politica de neutralitate urmată de Anglia, Franța și de alte State, împiedică să se dea ajutor guvernului spaniol.

Un comunicat al congresului trades-unionurilor, primit la darurile de medicamente și alimente trimise guvernamentalelor spaniole, arată că sindicatul englez s'au hotărât să intervină în afacerile din Spania.

Presa britanică din 21 August subliniază agravarea situației internaționale în urma percheziționării vaporului german „Kamerun“ de un crucișător spaniol.

TIMES recunoaște că emoția provocată în Germania, este firească, dar adaugă că trebuie să facem deosebirea între adevărata problemă, aceea a încheierii unui pact de neutralitate și aspectele secundare ale situației.

„Numai neintervenția poate menține stabilitatea internațională în afara Spaniei. Aceasta este prima, și poate unica, condiție pentru a se asigura ordinea și în Spania. Niciun guvern, care urmărește sincer pacea Europei, nu poate adopta altă politică decât aceea a neamestecului“.

MANCHESTER GUARDIAN scrie că la Londra se consideră că Germania este în dreptul ei, deoarece neexistând blocus, crucișătorul spaniol nu avea dreptul să oprească și să percheziționeze un vapor german. „În niciun caz însă, adaugă ziarul, acest incident nu poate întârzia încheierea unui acord de neintervenție și cerurile engleze consideră că ar fi regretabil ca Germania să facă în legătură cu acest incident mai mult sgomot decât ar fi potrivit“.

DAILY HERALD aprobă ideia atribuită guvernului francez de a convoca imediat o conferință a puterilor europene, cu scopul de a grăbi încheierea unui pact de neutralitate. Ziarul laburist este convins că o asemenea conferință ar sili Germania să grăbească hotărîrea ei.

MANCHESTER GUARDIAN din 22 August are drept articol de fond un apel către națiunile din Europa, cerându-le să facă totul pentru a pune capăt ororilor războiului civil din Spania.

Ziarul face apoi apel la poporul englez, ca acesta să sprijine, fără deosebire de partide, toate încercările puterilor de a opri războiul civil în numele civilizației și de a înălțura primejdiile pe care acesta le prezintă pentru pacea internațională.

Același ziar, într'un alt articol, semnat de redactorul său diplomatic, arată că hotărîrea d-lui Mussolini cu privire la chestiunea neintervenției în Spania subliniază divergența între interesele Italiei și ale Germaniei în Spania.

„Italia, scrie MANCHESTER GUARDIAN, este neliniștită de a vedea că Germania pune piciorul în Mediterana occidentală sau în Africa de Nord. Neîmerederea d-lui Mussolini față de d. Hitler este profundă. Dacă va trebui să se ia o hotărîre definitivă, este mult mai probabil că Italia se va alătura puterilor occidentale decât Germaniei“.

THE ECONOMIST din 22 August face, în articolul său de fond, un apel stăruitor în favoarea ideii ca Anglia „să sprijine democrația spaniolă“.

Revista pare să creadă că mai curând sau mai târziu va trebui să se ia o poziție. Ea declară că interesele sale comandă Angliei să ia apărarea guvernului din Madrid și dă două argumente principale: necesitatea de a se proteja o democrație și necesitatea strategică „de a se frâna ambițiile Italiei și Germaniei în Mediterana“.

Articolul încheie: „Nu vedem nicio ipocrizie în faptul că vrem să apărăm interesele noastre, atunci când ele coincid cu datoria și bunul simț“.

Ziarele TIMES și DAILY HERALD sunt de acord pentru a se felicita de remiterea răspunsului italian la propunerea franceză de neintervenție în afacerile din Spania.

TIMES regretă că negocierile cu Berlinul au fost întrerupte într'un mod atât de nenorocit de incidentul „Kamerun“. „Dar un simț al perspectivei — adaugă ziarul — ar trebui să asigure soluționarea rapidă a dificultăților și încheierea pactului de neintervenție“.

„Observațiunile italiene nu par să afecteze întru nimic natura categorică a angajamentului luat, de a nu aproviziona cu material de războiu pe beligeranți. Ne-

voia cea mai urgentă, pentru moment este întreruperea unor asemenea aprovizionări, și atunci când se va ajunge la acest rezultat, celelalte puncte, mai puțin urgente, vor putea fi discutate într-o atmosferă mai calmă“.

DAILY HERALD scrie: „D. Blum are dreptul la felițările Europei și la mulțumirile ei. Condițiile Italiei privitoare la voluntari și la subscripții nu mai sunt obstacole de neînviș și ceea ce este mai important decât orice este acest fapt“.

Trecând la atitudinea Reichului, care face din confiscarea unui avion german „o dificultate internațională“ și din oprirea și percheziționarea unui vapor comercial „o criză de febră“, ziarul dovedește că vapoare engleze și franceze au fost bombardate și avariate, dar cele două guverne nu refuză pentru acest motiv să accepte principiul neintervenției în Spania.

Presă germană

Oprirea și percheziționarea vaporului german „Kamerun“ în largul mării, de către un vas spaniol, reține atenția întregii prese germane din 20 August, care atribuie incidentului o însemnătate politică foarte mare din punct de vedere internațional.

Incidentul este prezentat ca un eveniment senzațional, putând compromite negocierile privitoare la o convenție de neimixtiune în afacerile spaniole.

Oficiosul VOELKISCHER BEOBACHTER califică oprirea vaporului „Kamerun“, ca un „act de piraterie“, dovedind „haosul bolșevic“ ce domnește în Spania.

BERLINER BOERSENZEITUNG, ziar în legătură cu cercurile militare, regretă că „drapelul german nu a fost respectat“ și adaugă: „Suntem convinși că guvernul Reichului va lua toate măsurile pe care le va socoti necesare, ca să asigure libertatea de acțiune a vapoarelor germane, potrivit regulilor dreptului internațional și legilor umanității“.

BERLINER TAGEBLATT scrie că această afacere este cu atât mai gravă, cu cât Germania a declarat că este gata să adopte principiul neintervenției. Ziarul afirmă că Sovietele se amestecă activ în afacerile din Spania.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG crede că Parisul și Londra trebuie să țină acum un limbaj cu totul altul, dacă vor cu adevărat să se ajungă la încheierea unei convenții internaționale de neutralitate.

Cu data de 21 August, VOELKISCHER BEOBACHTER ocupându-se de evenimentele din Spania, arată că „dictatorul Stalin este aliatul militar și politic al guvernului din Paris, care se străduiește să realizeze o convenție a Statelor europene cu privire la o neimixtiune în Spania“.

În numărul din 21 August, BERLINER BÖRSENZEITUNG, sub titlul: „Amici ai păcii“, publică un articol în care scrie între altele:

„Pe când Rusia lasă să se înnece un popor întreg în sângele său și pe când incendiază și casele altor popoare, ea se sărbătorește ca întemeietoare a păcii mondiale. Ea contează pe faptul, că Anglia, cu toate strigătele de moarte din Spania, va cădea în cursa păcii comuniste. Așteptăm cu încordare ecoul din Anglia“.

Ziarele germane din 22 August comentează cu viu interes nota de protestare remisă de guvernul Reichului la Madrid și la Moscova.

Oficiosul VOELKISCHER BEOBACHTER din 22 August, scrie între altele că acest protest dovedește încăodată că Germania nu este dispusă să accepte mai mult provocările bolșevismului și calomniile lansate prin radio contra lui Hitler.

BERLINER LOKALANZEIGER cu data de 22 August scrie în această privință că: „Germania național-socialistă dispune de mijloace suficiente pentru a dovedi Moscovei, Madridului și Barcelonei, că nu mai pot să-și sezeze propriile lor crime acuzând pe alții“.

„Această propagandă mincinoasă, — adaugă ziarul — va trebui să fie și ea examinată în cursul negocierilor relative la un acord de neintervenție în afacerile din Spania“.

Cu data de 22 August DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG subliniază că răbdarea guvernului german a fost pusă la grea încercare în cursul eforturilor făcute pentru a-și menține, până la limita posibilului, atitudinea de neutralitate.

„Acest demers nu are de altfel altă legătură cu guvernul din Madrid, decât doar întru cât acesta a îngăduit posturilor de emisiune pe care le controlează să se dedea la o campanie de atățări și de calomnii“.

Cu data de 23 August, BERLINER TAGEBLATT, sub titlul: „Consecințe spaniole“, publică un articol de d. Paul Scheffer, în care arată că „Într-o zi va sosi nota de plată pentru risipa pe care o face Europa cu prestigiul său“.

Presă italiană

Ziarul IL GIORNALE D'ITALIA din 20 August publică un articol intitulat „Prejudicii“, în care scrie că: „Hitler dorește ca, mai înainte de a intra în vreun acord cu celelalte puteri europene, privitor la conflictul din Spania, toate Statele care au industrie importante de armament să se oblige de a nu furnisa arme partidelor în luptă, și de a împiedica industriile particulare să furnizeze armament; să fie interzis înrolarea voluntarilor pentru una sau pentru cealaltă armată a războiului civil din Spania“.

„Cum poate însă o națiune să rămână neutră, atunci când una din părțile în luptă, atacă interesele Statelor europene, distruge proprietățile străinilor, arestează cetățenii engleji etc., și cum poate un stat să-și ia obligația de a respecta neutralitatea dacă această obligație nu este extinsă și asupra altor State în afară de Franța, Anglia, Germania, Portugalia și Soviete?“

„Neutralitatea cerută de guvernul francez este însă violată chiar de el. Un mare număr de avioane franceze au mărit flota aeriană a trupelor roșii. Voluntarii francezi și belgieni au cerut înrolarea în trupele roșii din Spania“.

Ziarul LA STAMPA din 22 August ocupându-se de nota Italiei remisă ambasadorului Franței spune că: „Italia a fost și este mereu de principiul că nu trebuie să se ocupe de chestiunile interne ale altor țări; din această cauză este logic și natural că guvernul italian a exprimat bunăvoință față de o colaborare care să evite complicații internaționale.“

„Nu se poate concepe și admite înrolarea de voluntari, fapt mult mai grav decât furnizarea de arme; nu numai că acest lueru ar viola neutralitatea dar s'ar mări curentul care amenință pacea Europei“.

Terminând, ziarul spune că: „Neutralitatea și neintervenția nu trebuie să lase nicio portiță de scăpare vreunui echivoc; dacă rezervele făcute de Italia nu vor fi acceptate, este evident că întreaga chestiune trebuie luată în cercetare dela început, cu toate consecințele posibile“.

„GAZZETTA DEL POPOLO din 22 August publică relativ la războiul civil din Spania un articol în care scrie că: „Situția internațională agravată în urma războiului civil din Spania a intrat într'o fază extrem de delicată prin participarea activă a extremismului internațional în favoarea comuniștilor spanioli și prin pierderea progresivă a puterii și controlului din partea guvernului din Madrid.“

„Extremismul acționează într'un mod mai hotărât și mai fățiș în Franța, unde însăși presa franceză denunță violarea neutralității în favoarea comuniștilor.“

„Pericolul complicațiilor este evident.“

„Toate guvernele doresc sincer un acord de neintervenție; acest acord ar trebui însă să fie efectiv și toate Statele care ar putea să intervină ar trebui să adere la acest acord“.

Presa sovietică.

Intr'o lungă corespondență trimisă din Spania, și semnată de prim-redactorul său Mihail Colțov, ziarul PRAVDA din 21 August face bilanțul unei luni dela izbucnirea revoltei militare din Spania, constatând că lupta între cele două tabere adverse intră într'o fază nouă.

„Dacă până acum agențiile militare au fost lipsite de unitate, întreg teritoriul spaniol fiind împărțit în mai multe sectoare, izolate, ocupate de guvernamentali sau de adversarii lor, astăzi sectoarele acestea se unesc în masive compacte, atât în ce privește terenul ocupat de partizanii guvernului, cât și cel ocupat de rebeli. În această privință cucerirea localității Badajos trebuie privită ca un succes serios al rebelilor.“

„La succesul rebelilor a contribuit lipsa de unitate în operațiunile forțelor guvernamentale. Astăzi Madridul și-a concentrat totul în mâinile sale. O lună de luptă a costat mult. Ea a dat însă și multe învățăminte.“

„Pe de altă parte cercurile politice și parlamentare văd cu mai multă claritate caracterul luptei de apărare a Republicii și a perspectivelor acestei lupte. Dacă înainte a existat la Madrid un curent pentru ajungerea la un compromis cu rebelii, astăzi la compromis se gândește numai foarte puțini. Lucrurile au ajuns prea departe.“

„Ceea ce neliniștește în cea mai mare măsură cercurile guvernamentale și masele populare este lipsa de claritate în situația internațională.“

„In timp ce statele europene tratează asupra neutralității, statele fasciste trimet fără jenă ajutoare rebelilor. Statele acestea întrebunțează orice mijloace pentru a ataca guvernul legal spaniol în însăși capitala statului spaniol.“

„Cu toate dificultățile și pericolele prin care trece guvernul, poziția lui și a forțelor republicane antifasciste este destul de solidă.“

„Fie chiar mai târziu, sângeroasa revoltă va fi înăbușită. Ofițerimea monarhică nu se menține decât mulțumită garnizoanelor, detașamentelor de armată regulată și micilor grupări fasciste.“

„Populația întregii țări, afară doar de religioasa provincie Navarra este împotriva ofițerimii.“

„Steagul regilor de Burbon nu va fâlfâi pe pământul spaniol. Timpurile lui au trecut. Poporul muncitor, viteaz și cinstit al Spaniei a ridicat alte steaguri“.

ZA INDUSTRIALIZAȚIUI din 23 August comentează răspunsul Italiei la propunerea de neintervenție, scriind:

„Observațiunile Italiei privitor la „intervenție indirectă“ și propunerea ei de a se opri strângerea fondurilor și trimeterea de voluntari în sprijinul uneia din părțile beligerante, împiedecă definitivarea convenției de neimixtiune, în timp ce Germania caută orice pretext pentru a se amesteca fățiș în afacerile spaniole“.

Presa elvețiană.

In numărul din 19 August, BASLER NACHRICHTEN ocupându-se de acțiunea de neutralitate a marilor puteri europene față de evenimentele din Spania, arată că: „în cazul când ele nu vor ieși învingătoare din încercarea la care au fost supuse, acțiunile de luptă ar înceta să se limiteze la Peninsula Iberică“.

NEUE ZÜRICHER ZEITUNG, cu data de 23 August, sub titlul: „Europa și tragedia spaniolă“, scrie:

„Drama nenorocitei țări, aruncă umbre tot mai întunecate asupra Continentului. Ar fi greșit să vorbim de o primejdie acută de complicațiuni europene. Dar din Spania bate un vânt otrăvitor de descompunere morală și politică, care se așează paralizator asupra cugetării unor popoare întregi și activează pretutindeni în Europa focare latente de boală“.

Ziarul LE JOURNAL DE GENEVE din 20 August, analizând răspunsul Germaniei, scrie între altele:

„Frontul popular spaniol se bizuie pe concursul frontului popular din Franța. Din fericire d. Yvon Delbos a împiedecat pe d. Blum și Pierre Cot să vie în ajutorul guvernului.“

„Generalul Franco spera în concursul Italiei și Germaniei, țări anti-comuniste. Până azi nu s'a determinat concursul acestor țări.“

„Este evident că guvernele de stânga și guvernele de dreapta iscăbind un pact de neagresiune, vor găsi totuși mijlocul să vie în ajutorul guvernamentaliilor roșii sau a naționalilor răsculați. Condițiile puse de Italia pentru iscălirea proiectului francez sunt ca neutralitatea militară să fie însoțită de o neutralitate morală.“

Germania pune următoarele condiții: Toate Statele care posedă industrii importante de război și fabrici de avioane trebuie să-și ia angajamentul ca embargoul să se întindă și pe producțiile caselor și persoanelor particulare.

„Pentru ca o astfel de condiție să fie respectată va trebui să treacă câteva săptămâni.“

„Neimixtiunea caselor și persoanelor particulare este destul de greu respectată.“

„Adeziunea tuturor Statelor posedând importante industrii de război, împreună cu toate garanțiile necesare că angajamentul va fi respectat, nu se pot încheia în 24 de ore.“

„Ori timpul lucrează în favoarea „naționaliștilor“, încheie cotidianul genevez.“

VIZITA GENERALULUI GAMELIN ÎN POLONIA

Presa polonă.

Ziarul WIECZOR WARSZAWSKI din 19 August publică un articol în care analizând rezultatele vizitei generalului Gamelin, scrie între altele:

„Examinarea rezultatelor vizitei generalului Gamelin în Polonia este foarte grea din cauza lipsei de material oficial. Nu s'a publicat nici chiar un comunicat pentru presă, după cum se obișnuiește în asemenea cazuri, nu s'au dat interview-uri și nu s'a ridicat niciun toast. Aceasta dovedește, pe deoparte importanța obiectului discuțiilor, iar pe de alta naște presupunerea că convorbirile n'au fost terminate, aceasta urmând a avea loc cu ocazia vizitei în Franța a generalului Smigly.

„Presa străină a publicat destule în legătură cu această vizită. De sigur că aceste știri au nevoie de controlare. Ceea ce putem afirma, sunt următoarele două fapte:

„*Primul.* Fără îndoială vizita a avut nu numai un caracter militar, dar și politic.

„Este caracteristic faptul că la discuțiuni au luat parte și ambasadorii Franței la Varșovia și al Poloniei la Paris. În cazul unei vizite pur militare ar fi fost de prisos prezența ambasadorilor, mai ales al celui polon dela Paris. Ar fi fost de ajuns prezența atașailor militari. Astfel deci, contrar tuturor negațiunilor, prin primirea protocolară, însemnătatea politică a vizitei a fost afirmată fără nicio îndoială.

„*Secundul.* Al doilea fapt precis constă în aceea că vizita generalului Gamelin a accentuat categoric existența și dezvoltarea alianței militare dintre cele două țări. Atmosfera de intimă colaborare și deplină încredere a personalităților militare conducătoare, rezultă din programul șederii generalului francez, constând în cercetarea și observarea nu numai a așezămintelor militare, care de obicei servesc pentru asemenea ocazii, dar a tuturor mijloacelor de instrucție, precum și a centrelor tehnice și de aviație, unde este permis a pătrunde numai acelor de aproape.

„Presa străină face multe presupuneri în legătură cu aceasta. Din toate aceste presupuneri, una singură ne pare mai probabilă. Se vorbește că scopul principal al vizitei dela Varșovia ar fi fost armonizarea alianței polono-franceză cu pactul de asistență mutuală franco-sovietic. Acest scop este foarte important. Fără o asemenea armonizare alianța franco-polonă pierde mult din valoarea sa atât pentru Franța, cât și pentru Polonia“.

KURJER POLSKI din 18 August constată, într'un articol de fond, că deabia în Septembrie, când va avea loc vizita generalului Rydz-Smigly la Paris, opinia publică polonă va putea avea date precise asupra rezultatului celor două vizite. Până în prezent nu se știe nimic concret asupra rezultatului convorbirilor dela Varșovia. Totuși se poate constata că vizita generalului Gamelin s'a desfășurat „într'o atmosferă extrem de cordială“.

„Atmosfera aceasta a fost creată nu numai de factorii noștri oficiali și de comandamentul forțelor militare, ci în deosebi de întreaga națiune polonă și de organele de presă ale opiniei publice.

„Vizita generalului Gamelin a produs un viu interes în rândurile opiniei publice polone, ceea ce denotă că amiciția polono-franceză are rădăcini adânci și durabile.

„Această atitudine a opiniei publice polone față de vizita generalului Gamelin ar trebui să pună capăt tuturor zvonurilor în chestiunea vreunei modificări a politicii externe polone, a cărei expresie ar fi vizita generalului Gamelin. Nu poate să existe o politică externă fără aprobarea opiniei publice, iar aceasta a arătat, în ultimele zile, în Polonia, că alianța franco-polonă este pentru ea o condiție fundamentală și esențială a politicii externe polone.

„În politica externă polonă nu poate surveni nicio schimbare, deoarece alianța cu Franța a fost întotdeauna considerată drept cel mai important și real factor, ale cărui baze juridice, în deosebi tratatul bilateral defensiv din 1921, n'au suferit, niciodată, nici cea mai mică atingere“.

WARSZAWSKI DSIENNIK NARODORY din 22 August scrie între altele:

„În raporturile franco-polone s'au întâmplat multe lucruri netrebuincioase, atât din vina poloneză cât și cea franceză și nimeni nu poate tăgădui că au rezultat neînțelegeri ce au stricat raporturile normale. Însă factorii geo-politici sunt mai puternici decât tendințele trecătoare ale guvernelor trecătoare; vizita în Polonia a gen. Gamelin, este confirmarea excelentă a acestui adevăr“.

KURJER POLSKI, cu aceeași dată, scrie relativ la scopul și rezultatele vizitei gen. Gamelin:

„Am accentuat de multe ori, că deocamdată — în orice caz până la vizita la Paris din Septembrie a Inspectorului General al Armatei Polone — nu trebuie și nu putem să ne așteptăm la rezultate concrete. În definitiv poate că, chiar dacă aceste rezultate sunt, sau eventual vor fi, nu vor ajunge la cunoștința noastră așa de curând.

„Nu este absolut rațională afirmația că vizita gen. Gamelin la Varșovia, a fost ca o invitație amabilă și de curtuazie a Franței la adresa Poloniei. Fiindcă, cu toată lipsa de armonie din ultimul timp în raporturile franco-polone, alianța polono-franceză este și va rămâne pentru marea opinie publică piatra unghiulară a politicii noastre externe și în același timp fundamentul și criteriul ei, și deci nu era nevoie de nicio accentuare sau confirmare.

„Aceasta, în ce privește opinia publică. Totuș, având în vedere lipsă de armonie în raporturile polono-franceze, vizita gen. Gamelin a fost foarte bine venită și este de o însemnătate capitală.

„Această vizită este o dovadă de bunăvoință din partea Franței și este o adevărată dovadă, cu toate greutatețile, Franța vrea să mențină cât mai bune raporturi de alianță cu Polonia.

„Se vede că în Franța se știe că:

„Limbajul militar este mai ușor de armonizat, decât limbajul diplomatic. Sau poate totemai diplomații parizieni au socotit, că mai ușor se pot înțelege cu diplomații dela Varșovia, dacă mai întâiu se vor înțelege militarii care vor arăta apoi acestor diplomați modul de apropiere și înțelegere reciprocă“.

DZIENNIK BYDGOSKI din 22 August scrie în legătură cu această vizită:

„Cercurile politice franceze cred — nu este o indiscreție numai notarea acestui lueru — că schimbarea în politica externă s'a făcut grație influenței pe care o po-

sedă în acest moment generalul Rydz Smigly. Este de ajuns un telefon — așa se crede pe malurile Senei — pentru ca guvernul să prezinte o nouă lege electorală și să pronunțe dizolvarea Parlamentului. Rydz Smigly — se afirmă la Paris — n'a uitat lecțiile trecutului, și că Polonia se află în pericol decâteori o armată străină a traversat teritoriul său. De aceea Inspectorul General n'a primit pactul oriental cu entuziasm“.

Jurnalul insistă din nou asupra naturii ajutorului rusesc care ar fi mai degrabă negativ.

„Intr'un cuvânt, relațiile polono-ruse trebuie să dea ambelor părți o garanție de securitate a granițelor.

„Dacă este adevărat că alianța franco-polonă este o verigă foarte importantă în sistemul politicii franceze, mai există și altele. Franța este de asemenea aliată cu Cehoslovacia, și e greu să vorbești despre o alianță reală cu Franța, atât timp cât va exista zidul de gheață între Polonia și Cehoslovacia. Înțelegerea polono-cehoslovacă, este o condiție sine qua non pentru pacea europeană. Să sperăm că restabilirea bunelor raporturi cu Franța va aduce și o apropiere între cele două țări slave, care sunt unite prin cultură, civilizație și tradițiile trecutului“.

Presă elvețiană.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG, cu data de 19 August, publică o corespondență din Varșovia, în care scrie între altele, cu privire la vizita generalului Gamelin: „Pare că în cercurile franceze domnește un oarecare optimism, care însă se bazează pe posibilitățile pe care le deschide viitoarea vizită a d-lui Rydz-Smigly la Paris, în ce privește evoluția raporturilor polono-franceze.

„La Varșovia tot mai predominantă opinia că cel mai mare obstacol în calea reapropierii între Paris și Varșovia continuă să fie problema rusă“.

DER BUND din 20 August publică o corespondență din Varșovia, în care arată cu privire la vizita generalului Gamelin, că: „viitoarea soartă a raporturilor franco-polone depinde de atitudinea pe care o va avea guvernul francez“.

Ziarul GAZETTE DE LAUSANNE din 22 August sub iscălitura lui Maurice Muret, se ocupă de viitoarea vizită a generalului Rydz-Smigly în Franța, scriind între altele:

„Generalul Rydz-Smigly este succesorul mareșalului Pilsudski și un mare partizan al Franței. În vizita pe care o va face la Paris va fi însoțit de d. Beck. Astfel va fi de notorietate publică întărirea alianței franco-poloneze.

„Această apropiere între Polonia și Franța este datorită înarmării Reichului, pe de o parte și mai ales amenințărilor făcute statelor din Europa Centrală.

„Interesele Poloniei se leagă de interesele Cehoslovaciei.

„Generalul Rydz-Smigly este convins că nu se poate conta pe armata sovietică; Că această armată nu poate servi decât la înăbușirea răzcoalelor interne. Și după cum scrie Paul Darey, „Ea nu va depăși fruntariile ruse și nu va combate decât în Rusia“.

Ziarul LA TRIBUNE DE GENÈVE din 22 August scrie:

„Alianța militară franco-polonă care părea slăbită prin acordul polono-german și a pactului franco-sovietic continuă să subsiste.

„În urma evenimentelor din Etiopia și a reînarmării Reichului, această alianță apare ca un pivot al păcii europene.

„Speranțele guvernului dela Berlin vor fi spulberate căci unirea între Polonia și Franța vor fi din ce în ce mai solidă“.

Presă austriacă.

VOLKSZEITUNG din 19 August publică o corespondență din Varșovia. Se spune că alianța defensivă franco-polonă „cu toate apropierea Poloniei de Germania în anii din urmă, nu pierduse importanța sa și deci nici nu poate fi vorba de o reînnoire a acestei alianțe.

„Așa ceva spun numai unii francezi care de un timp vorbeau mereu, că Polonia „a trădat alianța cu Franța“. Șefii armatelor aliate trebuiau acum să se întâlnească. Situația militară, în Europa, s'a schimbat complet și deci trebuia găsită o nouă bază pentru eventuala apărare comună. Deci, aceasta, și nu existența alianței franco-polone trebuia discutată la Varșovia“.

Cu data de 19 August, NEUE FREIE PRESSE accentuează, într'o corespondență din Varșovia, importanța militară a vizitei generalului Gamelin.

Presă maghiară.

În numărul din 18 August, PESTER LLOYD relevă importanța vizitei generalului Gamelin la Varșovia. Ziarul scrie între altele:

„O soluțiune favorabilă a problemelor politice care urmează să fie reglementate între generalul Gamelin și partenerii de conversație poloni, ar aduce pe departe asigurarea păcii europene, fără garanția rusă incomodă, iar pe de altă parte, o garanție foarte folositoare față de încercările de imixtiune bolșevice în chestiunile străine“.

Același ziar maghiar, cu data de 22 August, sub titlul „Franța și Polonia“, publică o corespondență din Varșovia, în care scrie:

„Vizita generalului Gamelin în Polonia n'a schimbat nimic din alianța defensivă franco-polonă.

„N'a schimbat nimic nici din spiritul cu care se privește alianța în Franța și în Polonia, ea fiind o parte integrală necesară a asigurărilor păcii europene“.

PRELUNGIREA SERVICIULUI MILITAR ÎN GERMANIA

Presă germană.

Presă germană din 25 August se ocupă, în lungi comentarii, de decretul prin care termenul serviciului militar în Germania este prelungit la doi ani și subliniază că această măsură este răspunsul la măsurile asemănătoare luate de Soviete.

VOELKISCHER BEOBACHTER scrie între altele:

„Hotărîrea Sovietelor din 11 August, care înseamnă în practică dublarea efectivelor armatei roșii, nu trebuie să dea putință acelor forțe, care sunt dușmane de moarte ale Germaniei, să obțină din afară ceea ce n'au putut realiza în lăuntru Reichului. Poporul german nu vrea

războiul. Aceasta au putut-o constata vizitatorii Olimpiadei. Dar după un calvar fără pereche, Germania nu va îngădui niciunei puteri din lume să-i atingă onoarea și libertatea unei sale colectivități socialiste. Germania nu vrea războiul, ci vrea, dimpotrivă, să se apere de războiu. De aceea o ia înainte. Pacea este mai tare ca oricând asigurată pentru Germania“.

BERLINER LOKALANZEIGER, sub titlul „Pentru apărarea păcii germane“, scrie între altele, că această măsură se impune, dar ea nu este îndreptată împotriva nimănui. Ziarul afirmă că Sovietele au acumulat în regiunile occidentale ale Rusiei milioane de oameni și o enormă cantitate de material. Ziarul adaugă că Statele aliate cu Rusia au introdus mai de mult serviciul militar prelungit.

BERLINER BOERSENZEITUNG scrie că tăind pofta de agresiune, măsura luată de Germania servește nu numai interesele proprii, ci și pacea mondială.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG afirmă că măsura luată de Germania trebuie să pună stavilă bolșevismului.

GERMANIA scrie că introducerea serviciului de doi ani, este răspunsul logic la desfășurarea din domeniul politicii externe. „Măsura n'are nimic alarmant și nu înseamnă că lumea trebuie să se aștepte la evenimente grave, ei dimpotrivă, este destinată să împiedice astfel de evenimente. Ea trebuie interpretată ca o nouă garanție de pace“.

KREUZZEITUNG scrie că guvernul german nu este dispus să permită ca teritoriul său să fie teatrul de războiu al armatei roșii.

BERLINER TAGEBLATT scrie că măsura a fost dictată de necesitate și că merită să fie primită cu mulțumire.

Presa franceză.

Satisfacția cu care ziarele franceze din 25 August, află că Reichul a aderat la proiectul francez de neîmixtiune în afacerile spaniole este temperată de anunțarea știrii că în Germania s'a restabilit serviciul militar de doi ani.

LE PETIT PARISIEN scrie: „Impresia de destinare pe care o produsese prima știre a fost complet ștearsă, de decretul senzațional publicat la ora 20“.

LE MATIN observă că „germanii vor face trei ani de pregătire militară, și nu doi, pentru că — spune acest ziar — toți germanii valizi servesc un an în rândurile serviciului muncii înainte de încorporarea lor în armată“. Ziarul crede că efectivele vor fi, din această cauză, de aproximativ două milioane în timp de pace.

L'ECHO DE PARIS scrie: „Războiul civil care sfâșie peninsula spaniolă a dat d-lui Hitler un minunat pretext pentru a pregăti un altul, războiul extern, întărindu-și pe de o parte instrumentul său militar, iar pe de altă parte izolându-se și mai mult“.

LE FIGARO anunță: „O nouă lovitură de teatru. Campania dusă de presa germană cu privire la primăria rusă avea un tâle asupra căruia nu era permis să ne înșelăm. Această știre importantă face să apară într'o lumină deosebită pe aceea care apăruse dimineața; Germania interzicea comerțul cu toate armele destinate Spaniei, fără să aștepte ca satisfacția să-i fi fost dată în chestiunea avionului confiscat de guvernul

din Madrid și în incidentul „Kamerun“. Acest spirit de conciliere neașteptat și dovedit pe nepregătite, a adus cancelariilor câteva ceasuri de ușurare. Câteva ceasuri, nu mai mult, căci era vorba doar de un gest destinat să pregătească lovitura din cursul serii“.

LE PETIT JOURNAL observă: „Declarația de neutralitate în afacerile spaniole pierde mult din valoare. Flota germană face azi poliția în Mediterana. Măine, armata germană, tare de un milion de oameni, se va crede în măsură să facă poliția de continent“.

LE POPULAIRE scrie: „Este incontestabil că guvernul german își schimbă brusc politica pentru a nu se mai lăsa izolat. Ori, după acceptarea neașteptată a Italiei, izolarea Reichului era aproape inevitabilă. Astfel, propunerea guvernului francez este pe punctul de a deveni un acord internațional a cărui importanță este mare. Viitorul poate fi privit cu ceva mai puțină teamă“.

Același ziar adaugă, pe de altă parte, că „întrecerea înarmărilor a străbătut o nouă etapă importantă“ cu restabilirea serviciului de doi ani în Germania.

Ziarele de dreapta, cu data de 26 August, calculează cu neliniște consecințele pe care le poate avea sporirea duratei serviciului militar în Germania. Cele de stânga, deși se opresc de a se gândi la o replică imediată pe calea întrecerii înarmărilor, nu se arată totuși mai puțin îngrijorate de acest nou gest al d-lui Hitler.

LE FIGARO arată că, după un contact avut cu personalitățile apropiate de guvern, se pot face următoarele afirmații cu privire la impresia produsă în Franța de hotărârea guvernului german:

1. Gravitatea situației este recunoscută în mod explicit ca excepțională.

2. Se caută a nu se neglija rolul pe care l-au putut juca în publicarea decretului, privitor la serviciul militar în Germania, chestiunile de politică internă. O categorie de șomeri găsește prin înrolare o întrebuintare, aducându-se totodată și o ușurare bugetului.

3. Se recunoaște superioritatea numerică a armatei germane, în ce privește efectivele disponibile imediat. Franța dispune de 450.000 oameni, pe când Germania dispune de 900.000 oameni.

4. Nu este probabil, niciun demers la Berlin, deoarece nu se vede pe ce bază ar putea fi făcută o asemenea intervenție.

5. Măsura este primită cu sânge rece, căci era așteptată.

6. Nu se poate, sub pedeapsa unor riscuri foarte mari, să se conducă politica externă după cuvinte de ordine ale politicii interne.

LE PETIT JOURNAL susține că sporirea serviciului militar al Reichului servește mai ales să mascheze „ne-reușita operei economice național-socialiste, căci cu cât sunt mai mulți soldați, cu atât sunt mai puțini șomeri“.

LE MATIN propune ca în cursul conversațiilor ce se vor duce la Paris cu d-rul Schacht, să fie depășit cadrul pur financiar. „Este bine să se știe dacă mai este sau nu cu putință de a se limita întrecerea înarmărilor, care se accelerează. Nimeni nu este mai în situație decât d-rul Schacht, de a răspunde la întrebările ce ar putea să-i fie puse la Paris, asupra acestei chestiuni“.

LE JOURNAL scrie: „Pretextul invocat de Reich, pentru a-și spori astfel forțele militare, nu rezistă la cea mai ușoară examinare. Nu se poate crede în mod serios, la Berlin, că Sovietele vor să recurgă la un războiu de agresiune. Negocierile locarniene se anunță destul

de rar. Este probabil că până atunci Germania își va fi întărit considerabil mijloacele de acțiune în zona renană“.

EXCELSIOR scrie: „Sarcina celor care au misiunea de a governa țara, este astăzi precisă și urgentă. Se vorbește, pentru evitarea unor dificultăți interne, de organizarea de mari lucrări. Lucrarea cea mai mare ce trebuie înfăptuită, trecând înaintea tuturor celorlalte afaceri, se rezumă în apărarea națională. Programul nu mai trebuie discutat, trebuie să se lucreze repede“.

Presa engleză.

Toate ziarele engleze din 26 August desaprobă decretul guvernului german cu privire la prelungirea duratei serviciului militar, care urmează după interzicerea exportului de arme în Spania.

TIMES scrie că valoarea acordului privitoare la neintervenție este redusă, odată ce este pusă în lumina măsurii prin care armata germană este întărită.

„Este necesar să se acorde mai mult credit politicii d-lui Blum, susținută de Anglia. Numai un nou Locarno ar putea să răstoarne evoluția către „o împărțire a Europei în două blocuri“, care devine din ce în ce mai vizibilă“.

NEWS CHRONICLE scrie între altele: „Anglia se interesează mai ales de chestiunea efectelor pe care le va avea decretul asupra forțelor aeriene germane. Ea se întreabă dacă întărirea flotei aeriene britanice nu va determina Germania să revendice paritatea. Iată chestiuni foarte serioase. Măsurile luate de Germania fac necesară întărirea sistemului de apărare britanic până la ultima limită“.

Presa italiană.

Ziarele italiene nu comentează încă decizia cancelarului Hitler de a spori la doi ani durata serviciului militar.

Ele se mulțumesc să redea justificările date acestei măsurii de către presa germană, iar corespondenții ziarelor italiene în străinătate expun reacțiunile înregistrate în diferite țări.

Corespondentul din Paris al lui POPOLO DI ROMA scrie: „A spune că decizia cancelarului Hitler n'a agravat îngrijorările ce domnesc în Europa, ar însemna a sfida bunul simț. Totuși, este de netăgăduit că gestul Fuehrerului, ca orice duș rece, va avea și efecte salutare“.

Presa austriacă.

Toate ziarele vieneze din 25 August publică în prima pagină comunicatul oficial care anunță prelungirea la doi ani a duratei serviciului militar obligatoriu în Germania. Numeroase comentarii însoțesc acest comunicat.

Corespondentul din Berlin al ziarului NEUES WIENER TAGBLATT scrie: „Măsura luată de Germania constituie în primul rând un răspuns la decretul din 10 August al guvernului sovietic, prin care este coborâtă la 19 ani vârsta recrutării în Rusia, fapt care echivalează cu ridicarea efectivelor armatei ruse la două milioane oameni. Măsura pare de asemenea motivată de evenimentele din Spania, de atitudinea partidelor marxiste din Europa occidentală și de toate celelalte tendințe ce se manifestă Europa împotriva celui de al treilea Reich.

„Din punct de vedere intern, adaugă corespondentul ziarului, prelungirea duratei serviciului militar va mai avea și efectul de a reduce numărul șomerilor“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CĂLĂTORIA D-LUI HORTHY

Presa austriacă.

In numărul din 21 August, NEUE FREIE PRESSE scrie:

„Deși această vizită are un caracter pur particular, totuși ea este o dovadă a cordialității raporturilor între Austria și Ungaria“.

REICHSPPOST cu data de 21 August scrie:

„D. Horthy nu vine într-o țară străină, ci într-o țară cu care îl leagă amintirea unei activități anterioare.

„Austria vede în această vizită un zălog nou în ce privește amicitia și cooperarea leală a celor două State vecine“.

NEUES WIENER TAGBLATT din 21 August consideră vizita d-lui Horthy în Austria ca o „deosebită atențiune“.

„Această vizită este o dovadă puternică a raporturilor cordiale care leagă Austria și Ungaria“, observă ziarul.

Presa maghiară.

Ziarele maghiare subliniază cu insistență caracterul particular al vizitei regentului Horthy în Austria. Astfel BUDAPEST HIRLAP din 25 August scrie:

„Presa mondială se ocupă de aproape cu vizita regentului Horthy în Austria, vizită al cărei unic scop este ca șeful Statului maghiar, lăsând la o parte pentru că-

teva zile munca sa, să se odihnească și să se poate dedica, pe un teren potrivit nobilei sale pasiuni: vânătoarea“.

In continuare ziarul spicuește din presa străină calificând de tendențioase toate versiunile care tind să acorde un caracter mai mult sau, mai puțin oficial vizitei regentului Horthy în Austria și a întâlnirii sale cu d. Hitler.

Cu data de 21 August, PESTER LLOYD scrie:

„Călătoria d-lui Horthy în Austria este o călătorie de recreație particulară și nu poate fi vorba de politică. Numai într-o singură direcție are o însemnătate politică: ea este un simptom al raporturilor cordiale și intime care există între Austria și Ungaria“.

In numărul din 23 August, PESTER LLOYD relevă din nou că vizita d-lui Horthy în Austria, este o vizită de politeță, neavând niciun scop politic.

Același ziar, în cadrul unui alt articol adaugă că această vizită este „un act de politeță firească“.

Ziarul AZ EST din 26 August publică un interviu al trimisului său special la Hinterris cu Regentul Horthy.

„Am acceptat invitația guvernului austriac, a spus Regentul, fiindcă de 17 ani n'am trecut frontiera Ungariei și simțeam mare nevoie de a putea, măcar câteva zile, să duc viața unui simplu particular“.

Regentul Horthy a adăugat că va mai petrece câteva zile la Hinterris, de unde va pleca la sfârșitul săptămânii. Înainte de a se înapoia în Ungaria, va vizita la Velden, pe d. Miklas, președintele republicii austriace.

Presa franceză.

Comentând vizita pe care regentul Horthy a făcut-o cancelarului Schuschnigg, LA RÉPUBLIQUE din 22, publică sub semnătura d-lui Pierre Brossolette:

„Regentul Horthy nu este un mare călător. De 16 ani el nu-și părăsise țara. Ne închipuim deci că a trebuit să aibe motive puternice pentru a rupe cu obiceiurile sale.

„În mod neîndoelnice această călătorie privată este privită în Ungaria ca un act de înaltă diplomatie.

„Acum câteva luni am fi putut crede că convorbirile între regent și cancelar au avut ca subiect chestiunea Habsburgilor.

„Dar eventualitatea unei restaurări a dinastiei decăzute, deja înlăturată prin opunerea formală a Miciei Înțelegeri, pare să fi fost definitiv îndepărtată prin acordul austro-german din 11 Iulie.

„Pe de altă parte, este puțin probabil că regentul Horthy să fi simțit nevoia de a cere d-lui Schuschnigg lămuriri asupra acordului austro-german.

„Dacă ceva până acum putea stânjeni diplomația maghiară, era conflictul italo-german cu privire la Austria: atras în același timp spre Roma și spre Berlin, guvernul dela Budapesta a avut neîncetat sarcina anevoioasă de a concilia amicitia a două țări despărțite de o problemă atât de gravă.

„Dimpotrivă, rezolvind, cel puțin provizoriu antagonismul italo-german pe chestiunea austriacă acordul din 11 Iulie n'a putut decât să înlăsească sarcina guvernului ungar, prin urmare Regentul Horthy nu a simțit nevoia urgentă de a trata această chestiune cu d. Schuschnigg.

„Să fi fost în intenția celor doi oameni de Stat, de a contopi într'o unitate armonioasă cele două sisteme: sistemul italo-austro-ungar realizat prin acordurile dela Roma și dela Florența și sistemul italo-austro-german înfăptuit prin acordul dela 11 Iulie?

„Ar fi să admitem că Regentul Horthy și cancelarul Schuschnigg, au examinat proiectul de a face să intre țările lor într'un bloc de patru, făcând astfel să reînvie vechea triplă alianță dinainte de războiu.

„Faptul ar fi extrem de grav.

„Poate că guvernul austriac a contractat în trecut destule obligații față de Europa, pentru a fi ținut să nu ascundă țelurile sale. Acum câtva timp modul destul de straniu cu care a condus negocierile austro-germane a dat naștere la bănuiele asupra sincerității jocului său.

„Prietenii francezi și străini ai guvernului austriac s'au străduit atunci să justifice de bine de rău, inițiativa guvernului austriac.

„Am dori astăzi să avem explicațiuni valabile asupra întâlnirii pe cât de misterioasă pe atât de neașteptată între d. Schuschnigg și Regentul Horthy“.

LE TEMPS din 24 August se ocupă în editorialul său de întrevvederea dintre amiralul Horthy și cancelarul Hitler.

Ziarul francez scrie:

„Intrevvederea Hitler-Horthy, vine să amintească foarte la timp că adevărata partidă care va hotărî pacea sau războiul, se joacă în Europa Centrală, și că hegemonia asupra bazinului dunărean este miza acestui joc politic“.

Arată apoi că principalul gând al puterilor faciste este să alcătuiască în Europa Centrală un bloc de State care

să servească drept baraj comunismului dela răsărit și conchide astfel:

„Dar în fond nu se urmărește decât o politică trebuind să sprijine o hegemonie „împărțită“ între Germania și Italia, în Europa Centrală, și să facă posibil un nou „Drang nach Osten“, al cărui singur beneficiar să fie în cele din urmă tot germanismul.

„În acest timp ungurii urmăresc restituirea a unei părți cel puțin, din teritoriile ce le-au fost luate prin tratatul dela Trianon. Rămâne de văzut care vor fi reacțiunile Miciei Înțelegeri, care s'ar găsi într'o situație primejdioasă, prinsă între blocul germano-ungaro-austro-italian și masa revoluționară a Rusiei Sovietice. Rămâne de văzut de asemeni dacă diplomația germană, al cărui joc este dintre cele mai complexe, este dispusă să sacrifice prietenia maghiară șanselor de a deturna Statele Miciei Înțelegeri dela influența rusă, ceea ce interesează mult mai direct Berlinul“.

JOURNAL DES DÉBATS din 24 August comentează într'un articol semnat de Albert Mousset, întrevvederea Hitler-Horthy.

Autorul arată că după războiu, toată politica Ungariei a fost inspirată de dorința de a revizui tratatul dela Trianon. Dar a întâmpinat unele neajunsuri isvorite din faptul că Marile Puteri pe care își sprijinea această acțiune. — Italia, Germania și chiar Anglia — n'au avut totdeauna o politică concordantă.

„De rândul acesta Ungaria a profitat de apropierea germano-italiană. Blocul Statelor centrale, pe care încearcă să-l formeze, amintește de Tripla Alianță dinainte de războiu.

„PESTER LLOYD scrie chiar că proiectul de reorganizare dunăreană, așa cum vor să-l prezinte la Bruxelles. Italia și Germania, este de natură să grăbească revizuirea tratatului dela Trianon“.

Concluziile d-lui Mousset sunt următoarele:

„La această revizuire s'ar ivi o ușoară împotrivire: rezistența Statelor în paguba cărora s'ar face această operație. Iți trebuie multă naivitate pentru a crede că aceste State vor consimți la o amputare teritorială, pentru a ușura desfacerea cerealelor lor pentru a-și ridica balanța comercială. Este o cursă grosolană.

„Distrușgerea hotarelor dela Trianon nu va putea fi obținută printr'un pretext economic. Forța singură va hotărî. Și desigur că la soluții de forță se gândește regentul Horthy, când își așează din nou țara sub semnul Triplei Alianțe“.

LE JOURNAL din 24 August ocupându-se de întrevvederea dela Berchtesgaden, dintre regentul Ungariei și cancelarul Hitler, scrie:

„Germania, Italia, Austria, Ungaria — și fără îndoială Bulgaria, — iată un bloc care, dacă s'ar forma, ar fi de temut. Revizionismul ar găsi un nou imbold.

„Oficiosul maghiar PESTER LLOYD vorbește chiar de o „reorganizare dunăreană“, ceea ce este de natură să umple de îngrijorare cereurile Miciei Înțelegeri. D. Beneș, în discursul său dela Zelezny-Bord, sublinia dorința Cehoslovaciei, a României și a Iugoslaviei de a colabora cu Austria și cu Ungaria.

„Dar această colaborare exclude orice revizionism“.

Presa elvețiană.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG din 22 August, scrie într'o corespondență din Viena:

„Deși actualmente nu există vreun punct care să permită credința că d. Horthy s'ar putea folosi de călătoria sa particulară pentru a avea convorbiri politice im-

portante, totuși faptul șederii sale în Austria are o valoare demonstrativă. „Modus-ul vivendi“ dintre Viena și Berlin, precum și vasta cooperare tactică a Romei cu Berlinul, de care Ungaria este foarte interesată, a deschis Ungariei definitiv — din punct de vedere politic —

poarta spre Apus. După cum se aude, d. Horthy nu se gândește să unească călătoria sa cu o misiune specială. Dar în Ungaria există un viu interes în ce privește continuarea intensificării raporturilor cu Roma, Viena și Berlin“.

NUMIREA D-LUI RIBBENTROP LA LONDRA

Presa germană.

GERMANIA din 19 August ocupându-se într-o corespondență din Londra de numirea d-lui Ribbentrop, serie:

„Aci se spune că sosirea noului ministru plenipotențiar va încheia definitiv o perioadă de rezervă diplomatică a Germaniei, care a fost penibilă, chiar chinuitoare pentru Anglia.

„Încheierea este onorabilă, din cauză că Germania a trimis pe cel mai bun om al său“.

Presa iugoslavă.

POLITICA din Belgrad cu data de 20 August, sub titlurile „Raporturile germano-engleze. În fața insuccesului misiunii d-lui Ribbentrop la Londra“, publică pe prima pagină un lung editorial semnat de d. Jiv. Balugjici, care, între altele, serie:

„Numirea lui Ribbentrop ca ambasador la Londra, a atras atenția specială a sferelor oficiale, dat fiind faptul că Londra timp de peste patru luni, a fost lipsită de reprezentanții Germaniei.

„Nu este exclus că acest aranjament tradițional impunea numirea lui Ribbentrop.

„Se crede că Hitler, prin amânarea acestei numiri, a ministrului său, ar fi vrut să exercite o oarecare presiune asupra guvernului londonez.

„Sau poate că astfel a înțeles Germania să-și exprime indignarea față de atitudinea dușmănoasă adoptată de Anglia față de ea.

„Este cunoscut că Hitler, în cartea sa, „Mein Kampf“, socotește Anglia și Italia ca aliatele cele mai firești ale Germaniei.

„Această concepție și-a exprimat-o Hitler acum zece ani, când d-sa nu a fost încă un conducător responsabil. Mai târziu însuși Hitler a căutat să îndulcească sensul atât de categoric al luerării sale pentru a facilita o colaborare sinceră cu Franța.

„Totuși, se poate spune cu siguranță, că Hitler a depus toate eforturile pentru realizarea combinației engleze, pentru că, cu ajutorul ei să influențeze raporturile sale cu Franța.

„Totuși, Hitler ar fi trebuit să simtă o deziluzie față de Anglia, când a aflat că toate declarațiile sale de prietenie rămân fără urmări practice.

„Chiar după încheierea acordului naval, Anglia nu

și-a schimbat atitudinea de neîncredere față de Germania.

„La propunerile germane de a înființa o flotă aeriană, Anglia a răspuns că este gata s'o accepte în cazul când și Franța va fi de aceeași părere.

„Eșecul acestor manipulări diplomatice ale d-lui Hitler a devenit și mai evident când Anglia a început să se ocupe serios de problema înarmării, având în vedere pericolul german.

„În locul unei apropiieri germano-engleze împotriva Franței, a început să se realizeze o colaborare franco-engleză.

„Deziluzionat de aceste insuccese la Londra, Hitler a început o apropiere de Italia, toamai în momentul când o astfel de apropiere ar fi putut deveni într'adevăr periculoasă pentru Anglia, în cazul când Germania ar fi trecut deschis de partea Italiei pe vremea conflictului în Africa.

„Și nu ar trebui contrazisă de loc părerea că Mussolini și-a putut obține succesele sale pe Nil, datorită presiunii lui Hitler asupra Rhinului.

„De frica unor noi înarmări, nici Franța și nici Anglia nu s'au putut decide la o presiune asupra Italiei, atât de necesară pentru menținerea prestigiului Societății Națiunilor.

„Apropierea italo-germană a ajuns la un deplin acord și în ce privește chestiunea dunăreană, unde Anglia este direct interesată.

„Acordul cu Germania a eliberat Italia în momentul cel mai potrivit de sub presiunea Berlinului.

„În sfârșit, trimiterea flotei germane în Mediterană la începutul dezordinelor din Spania, a produs o impresie foarte apăsătoare în Anglia. Nimeni, desigur, nu ar fi dispus să creadă că, astăzi sau într'un viitor mai apropiat, Hitler va încerca să se fortifice lângă Gibraltar. Hitler prin demonstrațiile acestea caută să îngrijoreze diplomația londoneză. În acest scop d-sa a căutat să întârzie cât mai mult numirea unui nou ministru la Londra.

„Plecând dela ideia că Rusia Sovietică este un neîncetat pericol pentru Europa, d-nii Hitler și Ribbentrop sunt convinși că războiul civil din Spania ar fi un bun prilej, pentru a deștepta neîncrederea Britaniei față de Rusia, și astfel se va putea zădărnici încercarea unei apropieri anglo-ruse.

„In Anglia este cunoscut scopul numirii lui Ribbentrop la Londra.

„Conducătorii Reichului își dau seama că pactul franco-rus ar putea prezenta un pericol pentru Anglia, date fiind obligațiunile Britaniei față de Franța în baza pactului locarnian. Germania își dă seama de asemeni că prietenia ei cu Italia nu poate fi nici veșnică și nici de

o durată mai lungă și de aceea caută să se apropie de Anglia.

„Tentativele acestea, poporul englez, le privește cu plăcere, pentru că el nu crede că ele ar putea periclitiza raporturile engleze nici cu Rusia și nici cu Franța.

„Prin aceasta, misiunea lui Ribbentrop se transformă într'o dilemă“, încheie d. Balugjici.

PROBLEME EUROPENE

POLONIA ȘI AGITAȚIA REVIZIONISTĂ MAGHIARĂ

Cotidianul polon A. B. C. din Varșovia, cu data de 24 August publică sub titlul „Cealaltă parte a medaliei“, următorul articol:

„Abilul discurs al președintelui Beneș a trezit o neliniște justificată în Ungaria. În genere, eventualitatea unei înțelegeri europene cauzează îngrijorări Ungariei, deoarece înlătură toate visurile de revizuire a tratatelor și, prin consolidarea actualelor stări, permite Cehoslovaciei, României și Iugoslaviei să se „fixeze“ pe teritoriile față de care Ungaria manifestă pretențiuni. Și întru cât pretențiunile ungurești sunt în primul rând de natură istorică, iar nici considerațiunile etnografice, nici voința populației și nici măcar considerente economice nu sunt în favoarea Ungariei, „fixarea“ actualilor stăpânitori ai acestor teritorii, care desvoltă și consolidează entitățile lor naționale și unifică populațiunea din punct de vedere sufleteș, politic și economic cu Statele la care s'a alăturat, este îndreptată împotriva Ungariei. Timpul lucrează împotriva moștenitorilor ideii Sf. Ștefan. Cu cât mai mult va persista actuala stare de lucruri, cu atât va fi mai greu de schimbat.

„Posibilitatea unui acord între Cehoslovacia și Germania a neliniștit deci într'o măsură extrem de mare Ungaria, deoarece speranțele ei se bazează în primul rând pe Germania, cu mult mai mult decât pe Italia, de care este legată prin acordul dela Roma. După planurile Ungariei, Germania este aceea care va face să izbucnească incendiul în Europa Centrală, urmând ca Ungaria să beneficieze de pe urma pârjolului. Nu trebuie să ne mirăm deci dacă discursul d-lui Beneș a neliniștit Ungaria și a dat naștere unei violente reacțiuni din partea ei. Orice fel de acord între Cehoslovacia și Germania, chiar dacă durabilitatea lui ar fi cât se poate de problematică, este pentru Ungaria un pas înapoi. Problema Europei Centrale este pusă de Unguri exclusiv din punct de vedere al revendicărilor lor. Astfel încât medalia, al cărei profil a fost schițat de președintele Beneș în discursul său, are pentru Unguri o altă față. Pacificarea Europei este un lucru frumos, dar întru cât va ține seama de postulatele ungurești. În caz contrar, Ungurii preferă haosul actual.

„Călătoria regentului Horthy în Austria și Germania este o mărturie a neliniștei Ungariei din cauza desfășu-

rării chestiunilor central-europene. Evident, că voiajul în Austria este un simplu pretext; scopul principal este excursia la Berchtesgaden, reședința de vară a cancelarului Hitler.

„Nu vom afla în curând amănunte asupra acestei întâlniri interesante. Despre rezultatele ei ne vor vorbi de sigur, în curând, faptele. În schimb, asupra planurilor ungurești a scris pe larg, în „Pesti Naplo“, fostul prim-ministru contele Bethlen. Aceste planuri interesează direct Polonia, deoarece în baza concepției contelui Bethlen, ea urmează să susție, împreună cu Italia și Germania, acțiunea Ungariei la conferința celor cinci State, adică proiectul ungar de revizuire a stărilor din Europa Centrală, ținându-se seamă de revendicările Ungariei.

„Nu suntem de părere că fața maghiară a medaliei ar putea fi pentru Polonia într'adevăr interesantă și atrăgătoare. Cu greu ne putem închipui o Polonie care luptă pentru revizuirea tratatelor, pe care își reazimă juridicește renașterea și mari porțiuni al frontierei sale. Cu greu putem crede că diplomația polonă este în stare să comită nebunia atingerii Statutului care a luat ființă în urma marelui război. Și în niciun caz opinia publică polonă nu va accepta o astfel de politică.

„Nu socotim deci ca Bethlen să fi fost împuternicit de către partea polonă cu ceva și să poată dispune de Polonia, contrar intereselor celor mai vitale ale acesteia. Tradițiile sunt tradiții, iar amicitia, amicitie. În politică însă nu decid amintirile istorice, simpatiile și legăturile sufletești, ci interesul de Stat, rațiunea de Stat. Și tocmai aceasta desparte astăzi Polonia de Ungaria“.

POLITICA EXTERNĂ A CEHOSLOVACIEI

Ziarul LE TEMPS din 21 August, ocupându-se de politica externă a Cehoslovaciei, scrie:

„Ieri, la Zelezny-Brod, d. Beneș a făcut următoarele declarații: „Cehoslovacia se sprijină pe Societatea Națiunilor, Mica Antantă și pe toate Statele care înțeleg să mențină ordinea actuală în Europa. Mica Înțelegere are rolul pacific pe care trebuia să-l aibă Austro-Ungaria.

„Am căutat întotdeauna colaborarea cu Polonia și Italia, susține d. Beneș, și Cehoslovacia speră că în curând să poată avea strânse relațiuni cu aceste două țări.

„In ceea ce privește Rusia Sovietică, d. Beneș a des-
mințit categoric că guvernul din Praga ar fi un instru-
ment al politicii comuniste. Tot ce s'a făcut în anii 1934
și 1935: pactul ruso-ceshoslovac și pactul de asistență
franco-rus, nu pot fi considerate ca o alianță politică și
militară. In spiritul guvernului dela Praga aceste pacte
nu se opun unui pact cu Germania.

„Colaborarea cu Germania este posibilă și chiar nece-
sară“.

„D. Beneș este partizan al unui pact franco-german ;
acest pact ar facilita un pact germano-ceshoslovac.

„Conferința puterilor locarniene va face să dispară
toate obstacolele și înțelegerea între Germania și Cehoslo-
vacia va apare ca un compliment logic și natural al con-
ferinței celor cinci.

„Această înțelegere nu implică nici o modificare la co-
laborarea Cehoslovaciei cu celelalte State europene pentru
menținerea păcii“.

„Cuvintele pronunțate de președintele republicii Ceho-
slovaec, *încheie ziarul LE TEMPS*, reprezintă un moment
în evoluția vieții internaționale.

„Este interesant de urmărit ce impresie vor face aceste
declarații în celelalte capitale și mai ales care va fi reac-
ția Berlinului“.

CRIZA AGRARĂ ÎN BASINUL DUNĂREAN

NEUES WIENER TAGBLATT din 23 August pu-
blică un articol de profesorul Elemer Hantos, în care
se ocupă de criza agrară a Statelor dunărene. Autorul
propune o cartelare a Statelor dunărene, a cărei țintă să
fie aprovizionarea regulată a piețelor cu prețuri rentabile.

CHESTIUNEA RESTAURĂRII HABSBUGILOR

In ziua de 22 August, d. von Wiesner, șeful mișcării
legitimiste din Austria, publică în ziarul OSTERREI-
CHER, organul oficios al monarhiștilor, un articol în
care scrie că a fost autorizat de cancelarul Schuschnigg
să desmintă toate știrile pretinzând existența unor acor-
duri între Austria și Germania de o parte și Italia pe
de altă parte, pentru amânarea restaurării monarhice
pe un timp nelimitat — se vorbește chiar de un termen
de trei ani.

„Toate aceste știri sunt false. Nicio convențiune spe-
cială nu a fost încheiată cu privire la chestiunea Habs-
bugilor“, *încheie d. von Wiesner*.

ATMOSFERA POLITICĂ DIN EUROPA

In numărul din 21 August, *NEUES WIENER JOUR-
NAL* publică o convorbire cu Sir Chalcoldm Robertson.

D. Robertson a declarat între altele:

„Există o fierbere chiar și în Franța cea bogată. Ni-
căieri nu domnește liniște și pace internă.

„Ani de-a-rândul s'a încercat să se aplaneze conflic-
tele în mod superficial, în loc să se înlătore cauzele. A-
ceastă superficialitate se răzbuună acum. Fierbe și acolo
unde pare a domni liniștea.

„Călătorind prin Europa, se simte pretutindeni o at-
mosferă de furtună, liniștea premergătoare furtunii.

„Ultima noastră speranță o avem într'o politică de
activitate, într'o politică de fapte. Anglia și Franța s'au
înstrăinat aproape, din cauză că s'a uitat această regulă
supremă și s'au tăgăduit faptele. Echilibrul european
s'a schimbat. Totuși mai există unii care vor să tăgă-
duiască lucrul acesta. Nu putem trece peste fapte. Dar
putem face tot ce ne stă în putere pentru a împiedeca
repetarea unor astfel de cazuri.

„Să începem din nou. Să înfruntăm furtuna și să
ridicăm un zid de apărare care s'o oprească. Să recon-
struim „Geneva“ și întreaga idee care se află la baza
acestui cuvânt“.

PACEA ȘI REVIZIONISMUL

*In numărul din 23 August, PRAGER PRESSE pu-
blică un articol în care arată că vecinii Ungariei nu
s'au opus niciodată unei înțelegeri amicale cu Ungaria.
Ziarul încheie cu următoarele:*

„Acela care încurajează planuri revizioniste ireale, nu
servește pacea și nici acela care le susține“.

SITUAȚIA POLITICĂ DIN GRECIA

*Măsurile guvernului în vederea aranjării diferitelor
chestiuni în suspensie și a refacerii economice și morale
a țării sunt favorabil comentate de toate ziarele gre-
cești. Astfel:*

*Ziarul ACROPOLIS apreciază importanța rezultate-
lor obținute de noul guvern, scriind între altele:*

„Esențialul este că Țara are un guvern tare, liber de
orice legătură, de orice reacțiune, de orice obstacol“.

„Acest sentiment, restabilirea prestigiului Statului, a
ordinei și a liniștei, optimismului pentru un viitor mai
bun, constituie bunuri prețioase și pozitive“.

*Cotidianul HIMERISSIOS KYRIX consacră comen-
tarile sale noilor dispozițiuni ale guvernului în favoa-
rea clasei muncitoare.*

„Hotărârea guvernului de a asigura un cămin și in-
stalarea organizațiilor profesionale, va contribui nu
numai la îmbunătățirea condițiilor de viață a cla-
sei muncitoare, dar va evita și viitoarele erezii comu-
niste ale acesteia“.

ELEFTERA GNOMI scrie de asemenea:

„Se poate spera că Grecia se va putea libera acum și
de lanțurile economice, și că cetățeanul nu va mai trăi
cu spaima agentului fiscal care vine să-l despoaie“.

VIMA din 19 August comentează în același sens: „Eforturile guvernului pentru ușurarea sarcinilor fiscale care apasă asupra claselor muncitoare și pentru evitarea fraudelor din partea claselor mai bogate“.

ÎNARMĂRILE MAREI BRITANII

LE PETIT PARISIEN din 21 August publică sub titlul „De ce și cum se reînarmează Anglia“, un articol semnat de d. Wickham Steed.

D-sa, scrie, că, se va ocupa mai mult de cauzele care au determinat înarmările britanice, decât de planul militar, potrivit căruia Anglia va putea face, în scurt timp, față oricărui atac. După ce critică politica guvernelor engleze, care dela război au luptat pentru dezarmarea generală, scrie: „Marea Britanie, consecventă cu atitudinea exponenților ei, își neglija apărarea ei națio-

nală, fără să se întrebe dacă sistemul ei militar îi îngăduie să execute obligațiile pe care și le-a luat prin pactul dela Locarno. În acest timp Germania și Italia se înarmau în mod intens. Dar iată că, cu prilejul conflictului italo-abisinian, Marea Britanie se vede pusă în întârziere.

„Chiar dacă marina militară engleză ar fi putut întreprinde în mod eficace o acțiune contra Italiei, ar fi rămas totuși descoperită față de Germania. Lucrul acesta a impresionat în așa măsură pe oamenii de Stat ai Regatului-Unit, încât au hotărât ca Anglia să se reînarmeze cât mai repede pentru a nu fi surprinsă de nici o eventualitate.

„Politica actuală a Angliei este comandată azi de dorința de a temporiza, de a amâna orice posibilitate de conflict, până la data când își va perfecționa sistemul defensiv. Asta nu înseamnă însă că Marea Britanie este decisă să tolereze ca una din puterile europene să turbure pacea“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj